

LC 18 desimber 2015:

“Elk jaar kent zijn culturele hoogtepunten. En die kunnen per persoon sterk verschillen. De recensenten van deze krant noemen hier wat voor hen 2015 zo onderscheidend maakt.

Winnaar fan it jier 2015 yn de rubryk Poëzy.

‘Brek dyn Klank’ fan Abe de Vries

hert en siel, en tagelyk mei humor, hawwe de spilers ûnder lieding fan Bianca Wiersma in musical skreaun, komponearre en spile dy't der wêze mei.

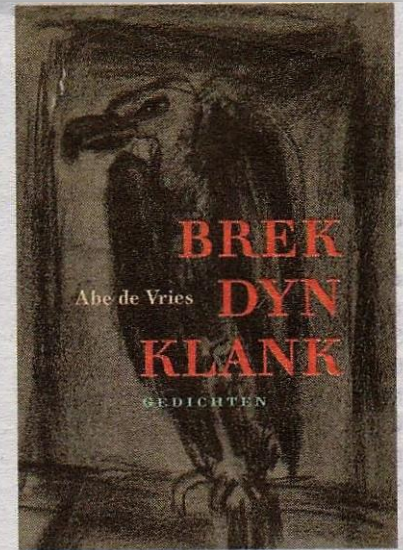
Tip 2016

Wergea bewurket de film *O Brother, where art Thou* fan Joel en Ethan Coen ta iepenloftspul.

**FRYSKE POËZY
EPPIE DAM**

1. Brek dyn klank - Abe de Vries
Lêst as in kronyk, mei bylden út 'e skiednis, sketsen fan ús kultuer, taalfoto's ticht by hûs, en oeral is de dichter oanwêzich. Syn fyzje op wrâld en bestean is net roaskleurich, mar klankrykdom en byldzjend fermogen litte dizze poëtise saga oan alle kanten strielje.

2. Hiemsiik - Elmar Kuiper
Krekt ferskynd, dat de wurden sille noch nêdreune by de lêzers dy't der troch rekke wiene. Der is gjin ûntkommen oan de talige mokerslaggen en it izeren ritme fan Kuiper syn fersen, dy't bytiden rau, mar tagelyk tear, libben en hertstochtlik

binne.

3. As nomaden yn tinten teplak - Sytse Jansma

Jansma sjeneart him nergens foar, en wêrom soe er ek mei syn útsprutsen idee oer dichtsjen. Neologismen, wurdopheapingen, klustere klanken, âlderwetse alliteraasjes – alles wurdt ynset mei sukses. Jongehûnepoëzy dy't blaft tsjin 'e moade.

Tip 2016

De bondel sil let yn it jier ferskine, mar om yn 'e gaten te hâlden is it

3^e Printinge fan **Keunstkalinder ‘De Tafel’** hast alwer útferkocht !

Rond de tafels in vuur en vlam

Titel: De tafel. Auteur: Eppie Dam. Vormgever: Gerrit Terpstra. Uitgeverij: De Ryp. Prijs: 12 euro. ★★★★★

Niets was er tussen ons geweest/nog geen gedachte die ons verbond.' De eerste regel van het gedicht van Eppie Dam bij het eerste schilderij van Gerrit Terpstra. Een verrassing: *De tafel*, het Fries-Nederlandstalig kunstwerk bestaande uit twaalf maanden, twaalf gedichten, twaalf tafels, met rondom twaalf mensen die ineens zo maar met dertien kunnen zijn.

De tafels van Gerrit Terpstra zijn rond. Die er omheen zitten, in een 'kring waar de aarde haar gang om de zon mee beschrijft', genegen naar elkaar, 'de hollen' bûgjend 'nei in idee', hebben alle hoop, zolang is alles mogelijk, is de dertiende gast er welkom.

Aan alle tafels zitten ze er, elk

met hun verleden, omringd – of is het omsingeld – door de doden, de grote geesten, de profeten met hun ergernis over vrees voor vrijheid, het tekort aan moed 'om lijnen uit te zetten/ het brein beperkt/ aan cirkelgang gebonden.'

Het zijn de tafels in vuur en vlam die oproepen om aan te zitten. Die vragen om eindeloze debatten, soms – om gehoor te krijgen – een harde vuist, het mes op tafel, maar vaker leiden tot het opofferen van het eigen gelijk.

In de hoge kamer, waar koppen rollen, de tafel wankel, tegenstemmen zijn te horen, brandt het twijfellicht. Schuilen geesten die verdeeldheid vrezin, de maskers niet af durven leggen, waar er op gelet wordt 'of iedereen' nog 'in het zadel zat', en 'schisma's niet te keren zijn/omdat oude erfenissen verplichten.'

Waar in verdeeldheid eenheid

mag ontstaan, licht het donker op: 'Het kon ons niet ontgaan/dat een van ons/ het aureool had van de vreemdeling.'

Zo gemakkelijk zal het niet zijn om de tafels van Gerrit Terpstra en Eppie Dam, om de mensen, 'innig aan elkaar verplicht' te verlaten, de

kring te verbreken. In voorspoed en gemis, 'nooit dichterbij dan in verlies' houden ze elkaar in het oog, brandt het licht: 'het was in ons en wou niet doven.'

De schilderijen spreken voor zich, de mensen, de een niet belangrijker dan de ander, zullen, belangstellend naar elkaar, elkaar omarmen, kleur bekennen, 'reikhalzend' uitzienend naar wat daagt. 'Gedoodverfd als lichtbrengers op het wereldtoneel.'

De gedichten van Eppie Dam, verrassend en gelaagd, meer dan vermoedens die kleur krijgen en vorm in de werken van Gerrit Terpstra en, beide om hun veelbelovendheid, vragen om meer dan een keer gelezen en gezien te worden.

De vorm van het kunstwerk, een kalender, nodigt daar als vanzelf toe uit.

AGGIE VAN DER MEER